

**ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI**

**Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat**

**Școala Doctorală de Finanțe**

**ANALIZA POLITICILOR ECONOMICE ÎN UE ÎN PERIOADA POST CRIZĂ**

Merling A. Lara-Greta

Conducător de doctorat: Prof. univ. dr. Ștefan Daniel Armeanu

**București 2024**

## CUPRINS

	<b>REZUMAT</b>	<b>2</b>
	<b>SUMMARY</b>	<b>3</b>
	<b>CUPRINS</b>	<b>4</b>
	<b>INTRODUCERE</b>	<b>6</b>
<b>Capitolul 1.</b>	<b>ANALIZA POLITICILOR ECONOMICE POST-CRIZĂ ÎN UE PRIN PRISMA TEORIEI NEOCLASICE ȘI CELEI POST-KEYNESIANE</b>	<b>12</b>
1.1	ROLUL BANIILOR ȘI AL CREDITULUI ÎN TEORIA NEOCLASICĂ ȘI ÎN CEA POST-KEYNESIANĂ	13
1.1.1	Fundamentele teoretice ale cadrului neoclasic: ipoteze și concluzii	13
1.1.2	Fundamentele teoretice ale cadrului post-keynesian: ipoteze și concluzii	15
1.1.3	Popularizarea cadrului neoclasic și marginalizarea celui post-keynesian	18
1.2	STRUCTURA INSTITUȚIONALĂ A UE, ROLUL POLITICILOR ECONOMICE ȘI OBIECTIVELE ASUMATE DE CĂTRE STATELE MEMBRE	20
1.2.1	Structura instituțională UE, criteriile de convergență și uniunea monetară	20
1.2.2	Obiective asumate și reguli de formulare a politicilor economice pentru membrii UE	21
1.3	POLITICI ECONOMICE POST-CRIZA ÎN UE CONFORM TEORIEI NEOCLASICE ȘI A CELEI POST-KEYNESIANE	23
1.3.1	Formularea politicilor economice prin prisma teoriei neoclaseice	24
1.3.2	Posibile ramificații, identificate prin prisma teoriei post-keynesiene	26
1.4	CONCLUZII	28
<b>Capitolul 2.</b>	<b>CRIZA FINANCIARĂ GLOBALĂ, PANDEMIA ȘI POLICRIZA: EVOLUȚIE ȘI IMPACT ECONOMIC PENTRU ȚĂRILE MEMBRE UE</b>	<b>31</b>
2.1	DE LA CRIZA FINANCIARĂ GLOBALĂ LA PANDEMIA COVID-19 ȘI POLICRIZĂ: MOMENTE ȘI INTERVENȚII CHEIE	32
2.1.1	Criza financiară globală: cauze, context și impact	33
2.1.2	De la pandemie la policriză: impactul și tranziția între cele două crize	34
2.2	TENDINȚE ECONOMICE ÎNTRE 2007 ȘI 2024 PENTRU STATELE MEMBRE UE	36
2.2.1	Diferențieri între statele membre ale UE: anul aderării și programe FMI post-CFG	36
2.2.2	Tendențe economice pentru membrii UE, zona euro și economii avansate	40
2.2.3	Tendențe economice pentru membrii UE cu și fără program FMI post-CFG	49
2.3	ESTIMAREA IMPACTUL CRIZELOR ASUPRA CREȘTERII ECONOMICE CU AJUTORUL FILTRULUI HODRICK-PRESCOTT	58
2.4	CONCLUZII	60
<b>Capitolul 3.</b>	<b>IMPACTUL CRIZELOR ECONOMICE: UN CONTRAST AL INTENSITĂȚII ȘOCURILOR ÎNTRE MEMBRII UE CU CARACTERISTICI DISTINCTE</b>	<b>63</b>
3.1	VOLATILITATEA INDICATORILOR ÎN PERIOADELE DE CRIZĂ: EVOLUȚIA PIB-ULUI, CONTULUI CURENT ȘI SOLDULUI BUGETAR	64
3.2	EVALUAREA INTENSITĂȚII ȘOCURILOR PENTRU STATELE MEMBRE UE PRIN ANALIZA COMPONENTELOR PRINCIPALE	70

3.2.1	Utilizarea ACP pentru evaluarea impactului crizelor asupra membrilor UE	71
3.2.2	Asemănări și diferențe între membrii UE identificate prin ACP: CFG	77
3.2.3	Asemănări și diferențe între membrii UE identificate prin ACP: perioada între crize	90
3.2.4	Asemănări și diferențe între membrii UE identificate prin ACP: perioada policrizei	103
3.2.5	Contrast al grupurilor identificate prin ACP pentru cele trei perioade	113
3.3	CONCLUZII	116
<b>Capitolul 4.</b>	<b>POLITICI FISCALE IMPLEMENTATE ÎN UE POST-CRIZĂ: PREOCUPAREA CU REDUCEREA DATORIILOR PUBLICE</b>	<b>119</b>
4.1	PROMOVAREA MĂSURILOR DE AUSTERITARE ÎN UE CA ELEMENT-CHEIE AL REDRESĂRII ECONOMICE: SINTEZA LITERATURII DE SPECILITATE	120
4.2	PERFORMANȚA ECONOMIILOR MEMBRILOR UE CU PROGRAME FMI POST-CRIZĂ: PREDICȚII ȘI REZULTATE	125
4.3	RELAȚIA ÎNTRE AUSTERITATE ȘI EVOLUȚIA DATORIILOR PUBLICE PENTRU STATELE MEMBRE UE	135
4.3.1	Analiza optimismului în predicțiile economice: evoluția datoriilor publice	135
4.3.2	Optimismul predicțiilor pentru reducerea datoriilor publice: CFG	139
4.3.3	Optimismul predicțiilor pentru reducerea datoriilor publice: perioada între crize	142
4.3.4	Pesimismul predicțiilor pentru creșterea datoriilor publice: policriza	145
4.4	CONCLUZII	148
<b>Capitolul 5.</b>	<b>EVOLUȚIA PREȚURILOR ÎN UE: DETERMINANȚI AI INFLAȚIEI ȘI MĂSURI DE POLITICĂ MONETARĂ</b>	<b>151</b>
5.1	EVOLUȚIA PREȚURILOR POST-PANDEMIE ȘI STRATEGIILE BĂNCILOR CENTRALE PENTRU COMBATAREA INFLAȚIEI	152
5.2	O ANALIZĂ COMPARATIVĂ A COMPONENTELOR INFLAȚIEI POST-CRIZĂ: CONTRAST ÎNTRE UE ȘI ROMÂNIA	156
5.2.1	Construirea unui model vector autoregresiv pentru analiza componentelor inflației	157
5.2.2	Factori determinanți ai inflației și relațiile dintre variabile în perioada CFG	160
5.2.3	Factori determinanți ai inflației și relațiile dintre variabile în perioada dintre crize	167
5.2.4	Factori determinanți ai inflației și relațiile dintre variabile în perioada policrizei	173
5.3	CONCLUZII	180
	CONCLUZII FINALE	183
	BIBLIOGRAFIE	192
	ANEXE	202
	LISTĂ FIGURI	215
	LISTĂ TABELE	219
	LISTĂ ANEXE	221
	LISTA ABREVIERILOR ȘI ACRONIMELOR	222

## REZUMAT

Această lucrare analizează politicile economice implementate de statele membre ale Uniunii Europene (UE) în urma a trei crize majore: criza financiară globală (CFG), pandemia de Covid-19 și policriza din 2022. Aceste politici sunt analizate în raport cu teoria neoclasică și cea post-keynesiană, iar impactul lor este evaluat prin studii de caz cantitative. Primul capitol oferă o bază teoretică comparativă între aceste două teorii, prezentând evoluția lor și influențele asupra politicilor economice, subliniind modul în care structura instituțională a UE este modelată conform teoriei neoclasică. Al doilea capitol analizează evoluția indicatorilor macroeconomici și impactul celor trei crize asupra statelor membre UE, evidențiind complexitatea și severitatea șocurilor și identificând factorii care influențează performanța economică a acestora. Prin aplicarea metodei analizei componentelor principale pentru a reduce dimensionalitatea unui set de date, al treilea capitol examinează caracteristicile statelor membre UE care au determinat performanța lor specifică în aceste perioade. Rezultatele indică faptul că țările cu programe FMI post-CFG și cele care au aderat mai recent la UE prezintă vulnerabilități ridicate pe întreaga perioadă. Capitolul patru explorează impactul politicilor fiscale de austeritate implementate după CFG și discută performanța economică a statelor membre cu programe FMI. Analiza se bazează pe un set de date originale și include predicțiile anuale făcute de FMI, demonstrând că măsurile de austeritate nu au accelerat reducerea datoriilor, conform așteptărilor inițiale. Prin implementarea unui model vector autoregresiv pentru analiza evoluției relațiilor dintre componentele inflației în perioade distincte, ultimul capitol examinează complexitatea fenomenului inflației. Teza evidențiază necesitatea implementării unor politici care să reflecte realitatea economică cu care se confruntă membrii UE și să creeze spațiul necesar pentru ca statele membre să poată naviga cu succes atât perioadele de criză, cât și eforturile pentru o dezvoltare durabilă.

**Cuvinte cheie:** teorie neoclasică, teorie post-keynesiană, criza financiară globală, pandemie Covid-19, politici fiscale, austeritate, politici monetare.